

INHOUDSOPGAVE

Lijst van afkortingen	13
1 Inleiding	17
1.1 Het project Kwaliteit en Innovatie rechtspraak	17
1.2 Probleemstelling en relevantie	18
1.3 Methodologie	19
1.4 Plan van behandeling	20
2 De geschiedenis van KEI	23
2.1 Inleiding	23
2.2 De aanloop naar KEI	23
2.2.1 Inleiding	23
2.2.2 Het interimrapport en eindrapport Fundamentele herbezinning Nederlands burgerlijk procesrecht	24
2.2.3 Andere initiatieven	31
2.2.3.1 Het ministerie van (Veiligheid en) Justitie	31
2.2.3.2 De Rechtspraak	33
2.3 Inhoud en richting van KEI	37
2.3.1 Inleiding	37
2.3.2 De doelstellingen van KEI	37
2.3.3 De betrokken partijen	45
2.3.4 De scope van KEI: deelprogramma's en werkstromen	49
2.3.4.1 Innovatie en Informatietechnologie (I&I)	52
2.3.4.2 Organisatie en Ontwikkeling (O&O)	57
2.3.4.3 De algemene organisatiestructuur van KEI-Rechtspraak	60
2.3.4.4 De organisatiestructuur van KEI-civiel	63
2.3.5 De middelen tot het doel: digitalisering en automatisering	67
2.3.6 Het middel tot de middelen: stroomlijning en vereenvoudiging van de civiele procedure	70
2.3.7 Kostenraming en financiering	72
2.4 De KEI-wetgeving	81
2.4.1 Inleiding	81
2.4.2 De civiele procedure volgens KEI in vogelvlucht	82
2.4.3 Terminologische wijzigingen	86

2.4.4	De vijf wezenlijke veranderingen	87
2.4.4.1	De eerste wezenlijke verandering: de geüniformeerde procesinleiding en de geüniformeerde basisprocedure	87
2.4.4.2	De tweede wezenlijke verandering: afschaffing van de verplichte betekening bij deurwaardersexploot	88
2.4.4.3	De derde wezenlijke verandering: invoering of aanscherping van wettelijke termijnen	90
2.4.4.4	De vierde wezenlijke verandering: de regierol van de rechter	91
2.4.4.5	De vijfde wezenlijke verandering: digitaal procederen	91
2.4.5	De wijzigingen in hoger beroep en cassatie	97
2.4.5.1	Hoger beroep	97
2.4.5.2	Cassatie	99
2.4.6	Griffierechten	99
2.4.7	De ketenpartners en implementatie van het project	100
2.5	Digitalisering	102
2.5.1	Inleiding	102
2.5.2	Oriënterende fase	103
2.5.2.1	Het plan	103
2.5.2.2	Een kijkje over de grens	105
2.5.2.3	De werkwijze	106
2.5.3	Bouw van het systeem	108
2.5.3.1	Het platform	108
2.5.3.2	Digitale zaakdocumentatie	109
2.5.3.3	Vereenvoudiging en automatisering	111
2.5.4	Inwerkingtreding	113
2.5.4.1	Inleiding	113
2.5.4.2	Uitrol in kleine stapjes	114
2.5.4.3	Beveiliging	118
2.5.5	Samenwerking met de ketenpartners	122
2.5.5.1	De ketenpartners	122
2.5.5.2	Silex	123
2.5.5.3	Performance	125
2.5.6	Het is zover	127
2.5.6.1	Het goede nieuws	127
2.5.6.2	Het begin van de gefaseerde inwerkingtreding	128
2.6	De implementatie van KEI	130

2.6.1	Inleiding	130
2.6.2	Inwerkingtreding KEI-wetgeving voor alle procedures	130
2.6.3	Implementatie Hoge Raad	134
2.6.3.1	Wetgeving	134
2.6.3.2	Praktijk	136
2.6.3.3	Functioneren	137
2.6.4	Implementatie pilotarrondissementen	138
2.6.4.1	Wetgeving	139
2.6.4.2	Praktijk	142
2.6.4.3	Functioneren	143
2.6.5	Spoedwet KEI	144
2.7	Noodsignalen en de terminale fase	146
2.7.1	Inleiding	146
2.7.2	Het jaar 2015: de eerste signalen	146
2.7.2.1	Het jaarplan van de Rechtspraak voor 2015	146
2.7.2.2	Kritiek uit de Kamer	148
2.7.2.3	De waarschuwing van de Algemene Rekenkamer	154
2.7.2.4	Begroting voor 2016	156
2.7.2.5	Voortgang en de bijstelling van de zaakstroom Civiel	159
2.7.2.6	Draagvlak 2015	161
2.7.3	Het jaar 2016: vertraging	164
2.7.3.1	Het jaarplan van de Rechtspraak voor 2016	164
2.7.3.2	Voortgang en de bijstelling van de zaakstroom Civiel (vervolg)	165
2.7.3.3	Begroting voor 2017 en het Prijsakkoord 2017- 2019	168
2.7.3.4	Vertraging inwerkingtreding	170
2.7.3.5	Draagvlak 2016	173
2.7.4	Het jaar 2017: het begin van het einde	175
2.7.4.1	Het jaarplan van de Rechtspraak voor 2017	175
2.7.4.2	De zesde voortgangsrapportage en de begroting voor 2018	175
2.7.4.3	De zevende voortgangsrapportage	177
2.7.4.4	Draagvlak 2017	181
2.7.5	Het jaar 2018: het einde	182
2.7.5.1	Het jaarplan van de Rechtspraak voor 2018	182
2.7.5.2	De zevende voortgangsrapportage (vervolg)	183
2.7.5.3	Het rapport van TRConsult	184

2.7.5.4	De reacties op het rapport van TRConsult	187
2.7.5.5	Draagvlak 2018	195
2.7.6	De reset van KEI	197
2.7.6.1	De nieuwe IV-governance	197
2.7.6.2	Het basisplan digitale toegankelijkheid	199
3	Visies op KEI	203
3.1	Inleiding	203
3.2	Survey advocaten	204
3.2.1	Inleiding	204
3.2.2	Onderzoeksdoelen	205
3.2.3	Onderzoeksmethode	205
3.2.4	Onderzoeksresultaten: algemene informatie respondenten	207
3.2.4.1	Aantal jaren ervaring	207
3.2.4.2	Aantal jaren ervaring met civiele handelszaken	209
3.2.4.3	Arrondissement waarin respondent (overwegend) ervaring met civiele handelszaken heeft opgedaan	211
3.2.4.4	Arrondissement(en) waarin respondent werkzaam was gedurende het van toepassing zijn van KEI	212
3.2.4.5	Aantal civiele vorderingszaken volgens KEI	213
3.2.5	Onderzoeksresultaten: overige vragen	214
3.2.5.1	Deelname aan vrijwillige pilot	214
3.2.5.2	Digitalisering van de rechtspraak	216
3.2.5.3	Niet zozeer proces- als wel informatiegerichte digitalisering	217
3.2.5.4	Gebruiksvriendelijkheid digitale omgeving	218
3.2.5.5	Versterkte regierol rechter	221
3.2.5.6	Positieve aspecten aan KEI	223
3.2.5.7	Algemene ervaring met KEI	228
3.2.5.8	De Spoedwet KEI	229
3.2.5.9	Overige opmerkingen	231
3.2.6	Intermezzo: interviews met twee advocaten	233
3.2.6.1	Interview met Gerrit Bogaers	234
3.2.6.2	Interview met Ernst van Voolen	235
3.2.7	Analyse	236
3.2.7.1	Invloed aantal jaren ervaring	236
3.2.7.2	Invloed arrondissement	245

3.2.7.3	Invloed aantal civiele vorderingszaken volgens KEI	247
3.2.7.4	Invloed standpunt ten opzichte van digitalisering	249
3.3	Survey rechters	251
3.4	Survey gerechtsdeurwaarders	254
3.4.1	Inleiding	254
3.4.2	Onderzoeksdoelen en -methode	255
3.4.3	Onderzoeksresultaten: algemene informatie respondenten	256
3.4.3.1	Aantal jaren ervaring	256
3.4.3.2	Aantal civiele vorderingszaken volgens KEI	256
3.4.4	Onderzoeksresultaten: overige vragen	258
3.4.4.1	Oproeping: art. 112 contra art. 113 KEI-Rv	258
3.4.4.2	Digitalisering van de rechtspraak	259
3.4.4.3	Werkvermindering door KEI	260
3.4.4.4	Oproepingsperikelen onder KEI	261
3.4.4.5	Algemene ervaring met KEI	263
3.4.4.6	Overige opmerkingen	264
3.5	Interviews	266
3.5.1	Inleiding	266
3.5.2	Onderzoeksdoelen	267
3.5.3	Onderzoeksmethode	267
3.5.4	Onderzoeksresultaten	268
3.5.4.1	Interview met Frits Bakker	268
3.5.4.2	Interview met Monique Commelin	270
3.5.4.3	Interview met minister Sander Dekker en André Dingemane	271
3.5.4.4	Interview met Dory Reiling	272
3.5.4.5	Interview met Han Groen	276
3.5.4.6	Interview met Maurice Dohmen	277
3.5.4.7	Interview met Jurian Hermeler	278
3.5.4.8	Interview met Alexander Hijmering	280
3.5.4.9	Interview met Martijn Muller	282
4	Analyse	285
4.1	Inleiding	285
4.2	De oorzaak	285
4.3	De factoren	291
4.3.1	Het digitale systeem	291

INHOUDSOPGAVE

4.3.2	De governance	295
4.3.3	Het draagvlak	297
4.3.4	Het risicomanagement	299
5	Conclusie	303
	Summary	307
	Bijlage 1 Aangehaalde bepalingen uit KEI-Rv	311
	Bijlage 2 Route bij het digitaal aanbrengen van een zaak	325
	Bijlage 3 Surveyflow survey advocaten	327
	Bijlage 4 Surveyflow survey rechters	329
	Bijlage 5 Surveyflow survey gerechtsdeurwaarders	331
	Lijst van geraadpleegde en verkort aangehaalde literatuur	333
	Trefwoordenregister	347